

ראש הישיבה / **נקודה מתוך "לחיות עם פרשת השבוע"**

לפנימיות התורה.
לכן מעמידה המשנה את אברהם אבינו מול בלעם הרשע. בלעם שמבטא את בקשת השכר החומרי מיד, והמחשבה רק על עצמו, "מה ייצא לי מזה", זו רשעות. מרשעות אגואיסטית זו נובעת הביקורתיות ותחושת ה"מגיע לי" – "עין רעה, רוח גבוהה, נפש רחבה", כל הדברים שנולדים מהישות האנוכית של האדם.
יעקב אבינו לעומת זאת אומר "ואני אתנהלה לאיטי" (בראשית ל"ג, י"ד). החשיבה צריכה להיות על העתיד וממילא לפעול לאט לאט ולא להסתכל רק על הכאן והעכשיו. זו צורת החשיבה של אבותינו הקדושים שאנו צריכים לזכות להיות מתלמידיהם.

עלינו לעבוד על כך שלא לראות רק את עצמנו. זו עבודת מידות שלא מסתיימת. על הפסוק "המה הגבורים אשר מעולם אנשי השם" (בראשית ל"ד, ד') אומר הזוהר הקדוש ובעקבותיו ר' חיים ויטאל ש"אנשי השם" אלו ערב רב ומהם גם כאלו העושים מצוות כגון בנין בית כנסת והכנסת ספר תורה – להגדלת שמם ובכרדם.
כל אחד צריך לבדוק את עצמו אם הוא נקי מדברים אלו, ולא להפנות את אצבעו כלפי אחרים.

כחלק מעבודת מידות זו, נביא את דברי הרב קוק העוסקים במידת ההשתוות (אורות הקודש ח"ג עמ' רמ"ו):
"מדרגת ההשתוות במדות היא עולה עד אותה המדרגה, עד שאפילו לצורך רוחני לא יהיה צריך לא שבח ולא גנות, כי לא יכנס בלבו שום רעיון של גאווה... אמנם רכוש גדול וכח נעלה ונפלא צריך אדם לרכוש לו עד שיגיע למדה עליונה זו, שלא יהיה דרוש לו לא שבח ולא גנות. ואם יעלה למדה זו אז יהיה באמת מעדת ישרים, שהם המקבלים את כל עניניהם בתכלית השינוי, ויקיים 'חסד ומשפט אשירה לך ד' אומרה', אם חסד אשירה, ואם משפט אשירה".

מידת ההשתוות היא מידה קשה ביותר, אבל צריך לשאוף אליה. ההשתוות היא כאשר האדם נמצא כל הזמן במצב שווה, ואין הבדל בהרגשתו ובהתנהגותו בין מקרה שבו מבזים אותו ובין מקרה שבו משבחים אותו. הוא לא מתגאה כשמשבחים אותו, ולא מרגיש מושפל כשמבזים אותו. הוא יודע שהכל בא מהקב"ה, ובכל מקרה הוא שואל – מה הקב"ה רוצה ממני? איך אני צריך לפעול עכשיו? הוא חי עם הקב"ה בכל רגע ובכל מצב, ולא מושפע מדברים חיצוניים.
שנוכה להיות מתלמידיו של אברהם אבינו בענוה ובשליחות.

מתוך השיעור שניתן ביום רביעי האחרון
השיעור המלא יעלה לאתר הישיבה בקרוב

המשנה במסכת אבות אומרת (אבות פ"ה, ה' מ"ט):
"כל מי שיש בידו שלשה דברים הללו, מתלמידיו של אברהם אבינו. ושלשה דברים אחרים, מתלמידיו של בלעם הרשע. עין טובה, ורוח נמוכה, ונפש שפלה, מתלמידיו של אברהם אבינו. עין רעה, ורוח גבוהה, ונפש רחבה, מתלמידיו של בלעם הרשע".

יש לשים לב לעובדה, שהמשנה אינה עוסקת בהבדל בין אברהם ובין בלעם, אלא בתלמידיהם. מדובר על שני בתי מדרש, שתי דרכים שיש להם תלמידים והמשכיות.
בנוסף, המשנה לא מעמידה את בלעם הרשע מול משה רבינו, אלא מול אברהם אבינו. זהו לימוד חשוב, שכן אברהם לא היה רבינו, אלא אבינו. העיקר אצל אברהם אבינו זו דרך ארץ שקדמה לתורה – המידות הטובות, הענוה, נמיכות הרוח ושפלות הנפש המביאים לעין טובה והסתפקות במוטע. את כל הדברים הללו אנו למדים מ"אבינו".

זכות אבות שיש לעם ישראל – תלמידיהם של האבות הקדושים היא שמקנה לנו את יכולת העמידה וקיום השליחות שלנו בעולם. כך אומר הירושלמי (סנהדרין י', א'):
"יד ליד לא ינקה רע' (משלי י"א כ"א), אמר רבי פינחס: זה שהוא עושה צדקה ומבקש ליטול שכרה מיד... תדע לך שהוא כן, שהרי אבות העולם, אילו ביקשו ליטול שכר מצות שעשו בעולם הזה מאיכן היתה הזכות קיימת לבניהם אחריהם? הוא שמשה אמר לישראל: 'זכרתי את בריתי יעקב וגו' (ויקרא כ"ו, מ"ב)".

מי שמבקש את שכר המצוות מיד, "במזומן", עליו נאמר "לא ינקה רע". אם לא היה למשה רבינו הרעיון לבקש בזכות אבות, הקב"ה לא היה סולח לישראל. בלי זכות אבות לא היינו יכולים לעמוד בתפילה מול הקב"ה. זכות אבות מגיעה מתוך המחשבה של האבות שתפקידם להניח לבניהם אחריהם זכויות שאיתן הם יוכלו לפנות לקב"ה. האבות לא ביקשו את שכרם מיד, מכיוון שכל המהות של כל אחד מהאבות היא היותו אב לבניו ולכל הדורות הבאים.

גם אצל יעקב אבינו אנחנו פוגשים באופן מיוחד שביקש שברכותיו של יצחק אליו יתקיימו רק לעתיד לבוא (בראשית רבה ע"ח, י"ד, זהר וישלח קע"ב ע"א). זאת מכיוון שיעקב אבינו יודע שלעתיד לבוא יהיו עוצמות רוחניות הרבה יותר גדולות, וכן חיים גשמיים מפותחים יותר שיביאו לאותן עוצמות רוחניות. יעקב מבקש שמהברכות תצא דעת אלוקים, לאחר שעם ישראל יכיר יותר ויותר את סודות התורה. יעקב "חיתה" לדורו של רבי שמעון בר יוחאי, האר"י הקדוש, הרב קוק ועוד צדיקים שדרכם נמסרת פנימיות התורה. גם עכשיו זה עדיין מוקדם מידי ואנו מייחלים לעוד עומק וחיבור

פינת הילדים

חשינות חיפוש כפרה וברש"י
(לאחר מצאת המושג בקשו בשולחן שבת מאבאמא להרחיב על המושג שמצאתם)

ראשית כחצוה הכא...

1. מדוע פחד בלק?

2. מצאו שם חלופי ל"במות בעל"?

3. מתי נפל בלעם על פניו?

"כנחלים נטוי - לשון נטיעה, כנטיעה הזאת שכל שהיא מתיישנת, מוסיף שורשים ואחיזה ביניקתה, כמו כן לומדי תורה, כל זמן שמאריך בעסק התורה, תוסיף להשתרש נפשו בה"
(הכתב והקבלה, במדבר כ"ג י"ט)

